

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Педагогічний факультет
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Історія України

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Соціальна педагогіка»

Спеціальність І11 Дитячі та молодіжні служби

Галузь знань І Охорона здоров'я та забезпечення

Затверджено на засіданні кафедри
історії України і методики
викладання історії
Протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія України
Викладач (-і)	Кобута Степан Йосифович
Контактний телефон викладача	596001
Е-mail викладача	stepan.kobuta@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	За графіком
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Навчальний курс «Історія України» передбачає поглиблення та систематизацію історичних знань студентів у відповідності до вимог вищої школи, дає можливість зрозуміти зміст, характер та закономірності державотворчих, політичних, соціально-економічних та культурних процесів, що відбувалися на території України від найдавніших часів до сьогодення. Він структурований за проблемно-тематичним принципом. Особливу увагу приділено питанням становлення національної державності, взаємодії людини і держави, життю людини в суспільстві. Змістове наповнення предмета базується на розвитку громадянської свідомості, активної життєвої позиції й патріотизму особистості, яка володіє глибокими історичними знаннями, розумінням національного інтересу України та готова його обстоювати. У центрі історичного відображення минулого визначено увагу до людини (історичної особи), її поведінкові мотивації, відслідковування взаємозв'язків між формуванням особистісних цінностей і розвитком суспільства.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Мета курсу: формування фахівця з історичним мисленням, активною, патріотичною громадянською позицією, здатного аргументовано викладати свої погляди на найважливіші явища української історії, усвідомлювати нерозривний зв'язок між надбанням минулого і сучасного, традиціями і досвідом різних поколінь українців. Цілі курсу: надати студентам знання з історії України відповідно до рівня та вимог вищої школи, зосередившись на найбільш актуальних проблемах політичного, соціально-економічного, культурного та релігійного життя українського суспільства на різних етапах його розвитку	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<i>Інтегральна компетентність</i> ІК - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов <i>Загальні компетентності</i> ЗК-2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	

ЗК-10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
 ЗК-15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
Спеціальні (фахові) компетентності.
 СК-12.Здатність ініціювати соціальні зміни, які сприяють адаптації та соціалізації осіб у сучасному суспільстві.
 СК-15.Здатність взаємодіяти з особами/сім'ями, представниками різних професійних груп та громад.
Програмні результати навчання
 РН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.
 РН 2. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни				
лекції	12			
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18			
самостійна робота	60			
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
1	110 Соціальна робота та консультування	1	Нормативний	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб.
Вступ. Путівник студента. Тема1. Стародавня історія України.				4
Тема 2. Русь-Україна (Київська Русь)		2	2	4
Тема 3. Галицько-Волинська держава			2	4
Тема 4. Українські землі під владою сусідніх держав (XIV – перша половина XVII ст.)		2		4
Тема 5. Українське козацтво. Запорозька Січ			2	4
Тема 6. Національно-визвольна війна українського народу під проводом Б.Хмельницького 1648-1657 рр.		2		4
Тема 7. Україна в період “Руїни” (1660-ті – 1670-ті роки).			2	4
Тема 8. Козацька держава в умовах Російської імперії у XVIII ст.		2		4
Тема 9. Українські землі у складі Російської і Австро-Угорської імперій			4	4
Тема 10. Українська національно-демократична революція 1917-1921 рр.			4	4
Тема 11. Україна у міжвоєнний період (1920-1939 рр.).			2	4

Тема 12. Україна в роки Другої світової війни.	2		4
Тема 14. Українська РСР у другій половині XX ст.			4
Тема 15. Україна – незалежна суверенна держава.	2		4
Загалом	12	18	60

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Критерії поточного оцінювання:				
	Шкала оцінювання				
	Оцінка в балах	Оцінка за іспит	Оцінка в національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за залік
	90-100	відмінно	5	A	зараховано
	80-89	добре	4	B	
	70-79			C	
	60-69	задовільно	3	D	
	50-59			E	
	26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)			
	1-25	незадовільно			
Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи студентів: 40 балів – (поточна робота) усні та письмові (тестові) відповіді на семінарських заняттях. Підсумковий бал за семінарські заняття визначається на основі вирахування середнього арифметичного із всіх усних оцінок; 10 балів – контроль самостійної роботи 10 балів – індивідуальна (самостійна) робота студентів у формі написання і оформлення реферату або ж презентації у форматі PowerPoint на визначену тему. 40 балів – модульна контрольна робота (письмові (тестові) завдання з курсу).					
Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» та Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ПНУ знання оцінюються як з					

	теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями: – «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок; – «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу; – «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; – «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.
Вимоги до письмових робіт	Проводяться у тестовому режимі в системі дистанційного навчання університету. Оцінюються за 100-бальною шкалою.
Семінарські заняття	Оцінювання роботи здійснюється за університетською стобальною шкалою. Передбачає обговорення проблемних питань на задану тематику, участь в дискусії, виступи (презентації) за темами індивідуальних завдань.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання всіх форм роботи, відсутність негативних оцінок, невідпрацьованих пропущених занять, мінімальна кількість 26 балів
Підсумковий контроль	<i>Форма контролю – залік.;</i> <i>Форма здачі комбінована.</i> Підсумковий контроль рівня знань та успішності студентів передбачає виставлення підсумкової залікової оцінки. При поточному контролі оцінюються: систематичність роботи на практичних заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, самостійне опрацювання тем, виконання індивідуальних завдань, контрольних (тестових) робіт. Підсумкова оцінка виставляється студенту в кінці семестру за результатами роботи на практичних заняттях, обговорення дискусійних питань, виконаних індивідуальних проектів та контрольних (тестових) завдань. Отримані «незадовільні» оцінки відпрацьовуються в обов'язковому порядку, але враховуються при додаванні оцінок і входять у загальну кількість отриманих оцінок.

Письмові роботи проводяться у формі тестування в електронній дистанційній системі <https://d-learn.pnu.edu.ua>

Академічна доброчесність:

Навчальний процес побудований на основі дотримання принципів академічної доброчесності, прозорості та законності роботи. Як викладач, так і студент (-ка), повинні дотримуватися «Положення про запобігання академічному плагіату»

<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-прозапобігання-академічному-плагіату.pdf>, «Положення про запобігання академічного плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти»

<https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2022/09/>, Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

<https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2022/09/Нова-редакція-Кодексу-честі-Прикарпатського-національного-університету-імені-Василя-Стефаника-1.pdf>.

У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного чи підсумкового контролю, виявів академічної недоброчесності (списування) викладач виставляє 0 балів та пропонує студенту повторно виконати необхідний вид роботи. Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують матеріал самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань в системі дистанційного навчання d-learn та виконанням завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»

https://efund.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriad-oknavchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-indyvidualnym-hrafiikom-uprykarpatskomu-natsionaln-omu-universyteti-imeni-vasylii-stefanyka.pdf

Відвідування занять обов'язкове. У випадку пропуску відпрацьовується тема пропущеного заняття у визначені час та спосіб (усна співбесіда, тестування). Для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт визначений час. Студенти, які не набрали 50 балів за відомістю №1, мають право скласти екзамен за відомістю № 2. На консультаціях викладача студенти мають можливість отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі опрацювання матеріалу. У разі отримання незадовільної оцінки з навчальної дисципліни за талоном №3, студенти мають право на повторне її вивчення, що регламентовано «Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (Редакція 4)», ознайомитися з яким можна за покликанням:

<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-povtorne-vyvchennia-dystsyplin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf>

Неформальна освіта: Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/%20118/2022/11/%20neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Агресія Росії проти України: історичні передумови та сучасні виклики / авт. кол. : П. П. Гай-Нижник, Л. Л. Залізник, І. Й. Краснодемська, Ю. С. Фігурний, О. А. Чирков, Л. В. Чупрій ; кер. проекту, упоряд. і наук. ред. : П. П. Гай-Нижник ; Науково-дослідний інститут українознавства МОН. Київ : Леся, 2016. – 586 с.
2. Андрієвська А., Халімон О. Книга свідчень. Анатомія російської анексії Криму. К.: Критика, 2019. 248 с.
3. Аржаковський А. Розбрат України з Росією: стратегія виходу з піке. Погляд Європи. Х.: Віват, 2015. 256 с.

4. Березовець Т. Анексія: Острів Крим. Хроніки "гібридної війни". К.: Брайт Стар Паблішинг, 2015. 392 с.
5. Бойко О. Новітня історія України, 2014–2019 рр. : навчальний посібник. Київ: Академія, 2020. 160 с.
6. Военні аспекти протидії «гібридній» агресії: досвід України : монографія / за заг. ред. : А. М. Сиротенка. Київ, 2020. 176 с. https://nuou.org.ua/assets/monography/mono_gibr_viin.pdf
7. Історія України: Навчально-методичний посібник для семінарських занять / В.М.Литвин, А.Г.Слюсаренко, В.Ф.Колесник та ін., За ред В.М.Литвина. К., 2006.
8. Історія України / Керівник авторського колективу Ю.Зайцев. Львів, 2005, 2011.
9. Історія української державності / Борисова Ольга, Климов Анатолій: підручник для вищих навчальних закладів : у 2-х томах. – К. : Видавничий дім «КОНДОР», 2018. Том 2. (1917–2017 рр.) – 464 с.
10. Кашуба М.В. Історія української культури: Курс лекцій. Л., 2011.
11. Кобута С.Й. Історія України: модульний курс. Навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ неісторичних спеціальностей. Івано-Франківськ, 2008.
12. Почепцов Г. Смисли і війни: Україна і Росія в інформаційній і смисловій війнах, пер. з рос. Тамари Гуменюк. К.: Києво-Могилянська академія, 2016. 316 с.
13. Ре-візія історії. Російська історична пропаганда та Україна / Ярослав Грицак, Кирило Галушко, Яна Примаченко, Генадій Єфіменко, Сергій Громенко, Іван Гоменюк, Оксана Ілюк, Олена Сороцинська, за ред. Володимира Єрмоленка; Громадська організація «Інтерньюз-Україна», Міжнародний фонд «Відродження». Київ : К.І.С., 2019. 98 с.
14. Руденко, Ю. WAR.ru. К.: ДІПА, 2020. 320 с.
15. Рущенко І. Війна цивілізацій: анатомія українсько-російського конфлікту. К.: Києво-Могилянська академія, 2020. 436 с.
16. Смолій В., Якубова Л. Крим і Донбас: проблеми й перспективи інтеграції в модерний український проект : аналітична записка; Інститут історії України НАН України. К., 2019. 116 с. <http://resource.history.org.ua/item/0014596>
17. Снайдер, Т. Українська історія, російська політика, європейське майбутнє, за заг. ред.: Олексія Панича, пер. : Олексій Панич, Роксоляна Свято. К.: Дух і Літера, 2014. 232 с.
18. Сурков О. Незавершена війна. Історія протистояння України з Росією в 2014–2015 роках. К.: КМ-Букс, 2021. 480 с.
19. Світлична, В. В. Історія України: навчальний посібник для студ. вузів. 6-те вид., випр. і доповн. К.: Каравела, 2012.
20. Україна. 30 років незалежності. Стислий довідник / За ред. д. і. н., проф. Киридон А. М. Київ : Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво», 2021. 536 с.
21. Танцюра В.І. Політична історія України. Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2008.
22. Цвілюк С. А. Україна і «Русский мир». Важкий досвід співіснування: від «братського союзу» до ненависті і масової українофобії: історичні нариси та наукова публіцистика. Одеса: Астропринт, 2016. 522 с.
23. Якубова, Л., Головка В. Русский мир на Донбасі та в Криму: історичні витоки, політична технологія, інструмент агресії : аналітична доповідь, відп. ред. : Валерій Смолій ; Інститут історії України НАН України. Київ, 2018. 226 с. <http://resource.history.org.ua/item/0013906>